

Strona znajduje się w archiwum.

Ustawa kołem się toczy

„Nadejdzie dzień wolny od korupcji (...) Społeczeństwo może, tak jak ma do tego prawo i obowiązek, w każdym przypadku, kiedy istnieje usprawiedliwione podejrzenie, dokładnie rozliczyć swoich urzędników, pozbawić ich urzędu, postawić przed sądem, bądź powołać arbitra lub kontrolera do przeanalizowania ich działań, tak jak mu się podoba” - Mahatma Gandhi „Young India” 1928.

Kierując się tym przesłaniem 20 października 1966 roku Komisja ds. Reform Administracyjnych w Indiach w swoim pierwszym raporcie rekomendowała powołanie instytucji Lokpal na stopniu centralnym i Lokayukta w regionach. 5 stycznia 1968 roku rząd zdecydował o utworzeniu Lokpal, jako instytucji badającej *korupcję* i *malwersacje* ministrów na szczeblu centralnym.

9 maja 1988 roku ustawa o Lokpal i Lokayukta została przedłożona Lok Sabha, czyli Radzie Ministrów, gdzie została przyjęta 20 sierpnia 1969 roku, następnie odesłana do Rajya Sabha - Rady Stanów - do konsultacji. W związku z przedwczesnym upadkiem rządów w grudniu 1970 roku, ustawa nie została uchwalona.

Ponownie 11 kwietnia 1971 roku projekt był tematem obrad ministrów. Z różnych

względów nic w tej sprawie nie zrobiono, aż do lutego 1977 roku, do ponownego rozwiązania Lok Sabha.

28 lipca 1977 roku gabinet musiał się zmierzyć z zupełnie nową wersją ustawy o Lokpal. Przekazano ją następnie do Połączonej Komisji Parlamentarnej. 20 lipca 1970 roku Komisja przedstawiła kolejny raport, ale ponownie zmienili się ministrowie.

26 sierpnia 1985 roku nowy projekt ustawy o powołaniu Lokpal został przedstawiony w Lok Sabha. Został jednak zwrócony do Połączonej Komisji 30 sierpnia 1985 roku i po raz kolejny przepadł, gdy upadł gabinet.

Kolejna próba została podjęta w 1990 roku, gdy projektem zajęli się ministrowie, ale poległ wraz z rządem Frontu Narodowego w listopadzie tamtego roku.

Następny raz trafił do Parlamentu w 2001 roku, a potem przez długi czas zapadła nad nim kurtyna milczenia.

Ostatnie wieści o Lokpal pochodzą z 23 maja 2008 roku, kiedy rząd UPA ogłosił, iż projekt właśnie trafia pod obrady. Te jednak zostały zdominowane przez zastanawianie się, czy po powołaniu Lokpal skargi na ministrów powinny być dyskutowane w Komitecie Etyki, czy trafić bezpośrednio do urzędu Lokpal. Pełen wątpliwości gabinet ministrów odesłał projekt do Ministerstwa Prawa w celu znalezienia odpowiedzi na to pytanie.

Indyjski przypadek to paradoks. B. S. Raghavan w artykule „Zbijanie bąków z Lokpal”, z rozrzuśnieniem wspomina bogatą tradycję literacką kraju, która w Upaniszadach opiewa prawość w postępowaniu prywatnym i publicznym.

Źródła: *thehindubusinessline.com*; „*Indian public administration: institutions and issues*” Autorzy Ramesh Kumar Arora, Rajni Goyal, wyd. Wishwa Prakashan, New Delhi 1996; *indianexpress.com*